

Diskussionsfrågor från webinariet - stärkt brandskydd

Nedan kommer de kommentarer och frågor som lyftes under de tre webinarierna. Kommentarererna och frågorna står under datum och tid. Svaren står som en punktform under.

[05-11 13:27]

begreppet "beslutsfattare" används. Vilka är beslutsfattare inom individanpassat brandskydd?

- Kommunfullmäktige, politiker, förvaltningschefer, enhetschefer mm

[05-11 13:33] Brandingenjör

hur ser ni på Bilaga 1 inom remissen från MSB om föreskrifter för tillsyn där behovsprövade boenden med fler än 3 boenden ska prioriteras vid tillsyn? Möjligt att via egenambition på något sätt komma åt enstaka riskpersoner via verktyget LSO tillsyn? Hur löser vi GDPR när det är personens mentala och fysiska förutsättningar som blir mål för tillsynen? Ens möjligt att komma åt kvarboende riskpersoner via tillsyn?

- Målgruppen för stärkt brandskydd bor i verksamhets klass 3A, ordinärt boende. Målet är inte att göra tillsyn i privata bostäder, utan på frivillig basis stärka brandskyddet. GDPR kan lösas med hjälp av samtycke eller genom aidentifiering.
Vi anser att när riskerna är så stora att det innebär en fara för både boende och personal att vistas i bostaden. Har arbetsgivaren utifrån arbetsmiljölagen ett ansvar att agera. För mer information, se rapport – Brandsäker arbetsplats i hemmiljö.

[05-11 13:47] Brandingenjör

är det möjligtvis så att soc beviljar hemtjänst och andra stödtjänster alltför lättvindigt? istället för att kräva flytt till särskilt boende när kvarboende inte kan utrymma själva.... dumsnällt beteende?

- Stärkt brandskydd kan inte ersätta att man inte kan utrymma på egen hand. Se svaret nedan från annan deltagare från vård och omsorgssektorn.

[05-11 13:48] Vård och omsorgssektorn

Som myndighet kan du aldrig kräva att en person ska flytta in på ett boende. Om behovet finns hos personen att få bistånd till boende så är det alltid upp till personen att tacka ja eller nej till ett boende.

[05-11 13:53] Brandingenjör

är man skyldig då som myndighet att bevilja hemtjänst m.m. när då situationen blir farlig för brukaren?

[05-11 13:58] Vård och omsorgssektorn

När en brukare ansöker om bistånd för att behovet har förändrats så får brukaren det beviljade bistånd som brukaren har rätt till. Brukaren har också rätt att neka beviljade insatser. Givetvis försöker biståndshandläggare alltid motivera brukaren till att ta emot de insatser personen har rätt till. Detta är givetvis inte alltid lätt och det händer att brukaren behöver mycket mer stöd än vad personen själv inser. Här är det motivationsarbete som gäller samt att hemtjänsten försöker stötta personen så mycket det bara går och vad de får.

[05-11 13:59] Avdelningschef kommun

Ja. Socialtjänstlagen bygger på självbestämmande och integritet. Vi har inga tvångsmedel. Alla insatser sker utifrån frivillighet, självbestämmande och integritet. Men med det sagt så kan vi säkert ändå göra många bra saker tillsammans. Men ska räddningstjänst och socialtjänst samverka så tänker jag att vi börjar med att närma oss varandra utan att berätta för den andra parten vad de ska göra. Bättre att starta med att beskriva för varandra vad vi kan göra och hitta vägar framåt tillsammans därifrån.

[05-11 14:02] Brandingenjör

tolkar era svar som att Soc är tvingade att erbjuda stödtjänster, trots att man då skapar en farlig situation?

[05-11 14:02] Vård och omsorgssektorn

Förhoppningsvis så gör vi närvaron av hemtjänst mindre farlig än om vi inte varit där alls!

[05-11 14:07] Brandingenjör

Kanske? eller så bidrar hemtjänstinsatserna till att riskpersoner kan bo kvar hemma längre och därmed upprätthålls en oacceptabel situation?

[05-11 14:08]

Om den enskilde bor hemma och ansöker om hemtjänst kan vi inte avslå för att det är för farligt om det skulle börja brinna. Men vi behöver veta vad som ingår i vårt uppdrag att utföra och vad som är den enskildes egna ansvar, anhöriga, fastighetsskötare, räddningstjänsten osv.

[05-11 14:09] Brandingenjör

håller helt med dig! finns det inga rättsfall?

[05-11 14:17] Avdelningschef kommun

Jag förstår att det är provocerande men vuxna människor har juridisk rätt att få lov att göra dåliga val. Vi har alla rätt att låta bli att motionera, äta dålig mat, röka, missbruka, ha ett dåligt brandskydd och dåligt anpassade bostäder. Vi har till och med rätt att leva i total misär. Den rättigheten tas inte ifrån oss även om vi uppnår en viss ålder eller drabbas av sjukdom. Socialtjänsten kan uppmuntra, motivera och stödja individer att göra bättre val men vi har ingen laglig rätt att tvinga någon. Det är frustrerande ibland. Även för oss. Det finns gott om rättsfall.

[05-11 14:16]

Någon som kan fråga Nacka vilken ersättningsmodell de har kopplat till riskbedömningar? Eller om vi kan få ett namn? Vem kvalitetssäkrar dessa checklistor? räddningstjänst, kommunen själv? Om det beslutas om en åtgärd, hur dokumenteras det? Osäker på om det kan vara social journal utifrån Socialtjänstens dokumentationsskyldighet. Och om vi missar att sätta in en åtgärd, vilken brist kan vi (kommunen) då bli ansvarig för?

- På Nacka kommuns hemsida finns bra information och kontaktuppgifter.
- Huruvida kommunen kan bli ansvarig för att inte ha åtgärdat en brist är svårt att svara på. Problematiken är den samma i dag.

[05-11 13:35]

vilka chefer, vilka förvaltningar? inom Räddningstjänst, inom soc??? annan förvaltning?

- Kommuner är organiserade på olika sätt men här är ett förslag- enhetschef inom hemtjänst, LSS, försörjningsstöd, hälsa och säkerhet eller liknande funktion. Säkerhetssamordnare, räddningstjänst och biståndshandläggare.

[05-11 13:59] Brandskyddshandläggare kommunens fastighetsavdelning

Ekonomisk dilemma för kommunen. Endast spisvakt som är lätt att få upp eftersom den är statligt subventionerad. detektering till trygghetslarm valdes bort vid upphandling, för dyrt :(

[05-11 14:00]

Var förvaras riskbedömningen när den är genomförd? Tveksam till om det hör till socialtjänstens dokumentationsskyldighet. Bara det blir tydligt från början så ...

- Förslagsvis i personens akt/journal hos de som har beviljat stöd.

[05-11 14:07]

Vad heter dokumentet där socialstyrelsen och MSB fastslår att kommunen har ansvar kring brandskyddet för enskild. Självklart ska vi göra det vi kan men vi (kommunen) behöver också förhålla sig till vårt uppdrag enligt lag. Risken finns att vi tar på oss ett ansvar som kräver mer åtgärder än vad vi har..... Behöver bara veta vilket lagstöd man utgår från när man säger att det är kommunens ansvar.

- I vägledningen i bilaga 1 juridik, finns en sammanfattning av de olika lagrummen.

[05-11 14:24]

VET ni att det är så? att brukarens självbestämmande väger tyngre än hemtjänstpersonalens arbetsmiljö?

- Vi vet genom intervjuer och forskningen Hemtjänst och brandsäkerhet ur hemtjänstens perspektiv att det är en vanlig uppfattning.

[05-11 14:27]

varför pratas det om brandvarnare hela tiden avseende arbetsmiljö för personalen? det är ju inget arbetsmiljökrav för en arbetsplats...

- Det egna hemmet är i vissa fall en arbetsplats dygnet runt med sovande personal.

[05-11 14:31]

Betyder det att arbetsgivaren kan komma att få bekosta brandsläckare, sprinkler mm i brukarens hem med tanke på AV:s svar? Tänker bara var menar man att gränsen går?

- Denna fråga är inte helt utredd än, MSB arbetar med frågan.

[05-11 14:33]

Individanpassat brandskydd- vem ansvarar för kostnaden kring det? Den enskilde?

- Olika åtgärder bekostas/ansvaras av den enskilde, kommun eller region. Fastighetsägaren ska bekosta exempelvis brandvarnare men de kan även bekosta annan utrustning utifrån ett egenintresse i fastigheten. Vem som ska bekosta vad, bör varje kommun själva klargöra i åtgärds katalogen, innan man startar med riksinventeringarna. Erfarenheter visar att små förbättringar som inte kostar mycket ofta gör stor skillnad.

[05-11 14:35]

Om åtgärder bör vidtas vem ska ansvara för detta? Oavsett lilla eller stora checklistan. Undrar över ansvarsdelen efter att vi har konstaterat att något behöver göras

- Se svar ovan

[05-11 14:36] MSB

Med beslutsfattare avses de chefer inom kommunen som kan bidra till att särskilt riskutsatta individer får ett förstärkt brandskydd. Det kan, övergripande, handla om politiska beslut om att inom kommunen arbeta förvaltningsöverskridande med frågan och exempelvis beslut inom socialtjänsten om att arbeta med frågan. Personal som arbetar för och hos särskilt riskutsatta individer är särskilt viktiga i arbetet med att stärka riskutsattas skydd. Exempelvis träffar räddningstjänsten, genom sitt arbete, relativt få särskilt riskutsatta individer i deras hemmiljö, exempelvis vid räddningsinsatser eller vid så kallade hembesök, medan exempelvis handläggare inom äldreområdet, funktionshinderområdet och missbruksområdet, hemtjänstpersonal, hemvård och boendestödjare i större utsträckning når de individer som är överrepresenterade i dödsbränder i bostäder.

Avseende lagstöd nämns inte brandskydd i exempelvis SOL eller i förarbeten till SOL. SOL är dock en ramlag, och regeringen har i förarbeten till ny bostadsanpassningslag pekat på att förstärkta brandskyddsåtgärder torde kunna ske med stöd av exempelvis Socialtjänstlagen. En utredning om bistånd för stöd i den dagliga livsföringen kan omfatta allt som har betydelse när det gäller att bedöma om en person har en skälig levnadsnivå, däribland personlig säkerhet i form av till exempel brandskydd. Avseende rättsfall känner vi i dagsläget inte till några sådana i Sverige som pekar på att en kommun har brustit i sitt stöd hos en enskild, i brandskyddsfrågan. I Norge finns däremot två fall där en kommun har blivit dömd.

Ett tips är att läsa mer i vägledningen Brandsäker bostad för alla, som bland annat finns på Socialstyrelsens "Kunskapsguiden", här: <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/arbetsmetoder-och-perspektiv/brandskydd-for-sarskilt-riskutsatta-personer/>.

/MSB

[05-11 14:38]

Fler länktips: Inriktning av nationell strategi för stärkt brandskydd genom stöd till enskilda. - underlagsrapport MSB 2021, <https://rib.msb.se/filer/pdf/29554.pdf>

[05-11 14:39]

Titta gärna om ni kan ta fram en lapp med bildstöd

- Bra förslag, vi rekommenderar att personer som känner den berörda att Googla "bildstöd" och göra ett bildstöd som tillgodoser just den individens behov. Det finns gratisprogram att tillgå.

[05-19 15:06]

Ser man om verksamhetsklasser kring vanligt boende kommer ändras i framtiden?

- Det är inget som vi kan svara på tyvärr.

[05-27 14:42]

De flesta äldre har varken hemtjänst eller hemsjukvård, hur tänker ni runt hur kommunen når dessa individer?

- Via kampanjer, pensionärsföreningar, bostadsrättsföreningar och brandinformationer. Riktade informationsutskick till äldre och återkoppling efter tillbud hos riskpersoner. Bara kreativiteten sätter stopp.

Farhågor inför uppstart.

- Farhågorna var att hemtjänstpersonal som redan är hårt belastad skulle tycka att arbetsuppgiften med riskinventering blev för betungande. Detta visade sig inte stämma alls, personalen uppskattade att vi engagerade oss i frågan och erbjöd dem utbildning. De var positivt inställda till arbetsuppgiften.
- Farhågan var att man fokuserar på de som inte vill ha hjälp och på dyra lösningar istället för att med enkla medel hjälpa de, stora flertalet, som vill ha hjälp. Erfarenheter från de kommuner som har arbetat med detta understryker att de små och enkla åtgärderna har gjort stor skillnad. Det är lätt att köra fast när man hamnar i diskussioner om kostsamma lösningar som ingen vill betala. Viktigt att istället låta personalen arbeta med enkla åtgärder där de ser att det ger effekt.
- Farhågor finns att arbetet hamnar i räddningstjänstens händer och inte i kommunens verksamhet. Räddningstjänsten ska vara en stöttande funktion men inte drivande. Erfarenhet visar att ett politiskt beslut i kommunen är en framgångsfaktor för att få en långsiktighet i arbetet. Om arbetet blir personbundet är det lätt att det bara blir ett projekt som sedan rinner ut i sanden.